

همانگونه که مستحضر می باشید در سالهای اخیر در سطح بین المللی شاهد بحران جدی در حیطة محیط زیست هستیم و این در حالی است که هر کدام از ما می توانیم نقشی هر چند کوچک در بهبود این وضع ایفاء نماییم . به همین سبب در این برنامه سعی بر آن است که با مطالعه آثار مبارکه و تأمل در مفاهیم آن، به مشورت و تبادل نظر پردازیم تا هر کدام بتوانیم در کمک به رفع این بحران مؤثر باشیم

مطلبی تحت عنوان "حفظ محیط زیست حفظ زندگیست" نیز ضمیمه می باشد که می توانید به نحو مقتضی از آن استفاده نمائید.

حفظ محیط زیست حفظ زندگیست

راه های بسیار ساده برای حفاظت از محیط زیست...

1- اگر هنگام مسواک زدن آب را مدام باز نگذاریم ممکن است بتوانیم از هدر رفتن حدود ۲۰۰ گالن آب به صورت روزانه جلوگیری کنیم. با باز گذاشتن آب به راحتی بیش از ۱۹ لیتر آب مصرف می شود.

2- می دانید هر فرد در طول سال چند تن زباله تولید می کند؟ این زباله ها برای زمین سم است. هنگام خرید میوه و سبزیجات و مایحتاج روزمره از سبد خرید استفاده کنیم و بسته بندی بزرگتری را برای خرید مواد غذایی انتخاب کنیم. (آیا می دانید چرا؟)

3- زباله های خود را روی زمین نیاندازیم. در صورتی که سطل زباله در دسترس ما نیست آن را تا رسیدن به یک سطل زباله نگه داریم.

4- برگه هایی که یک روی آن ها سفید است را دور نریزیم و از آن ها استفاده کنیم.

5- از پدر و مادرمان بخواهیم حداقل دو روز در هفته اتومبیل را در خانه بگذارند و از وسایل نقلیه عمومی استفاده کنیم.

6- استفاده از وسایط نقلیه همگانی، دوچرخه یا پیاده طی کردن مسافت های کوتاه به سلامت هوا کمک می کند؛

7- به یاد داشته باشیم که ما می خواهیم که طبیعت را تجربه کنیم و در این بهشت سرخوش باشیم بی آن که به آن آسیب برسانیم. وقتی برای تفریح به طبیعت یا دریا می رویم، زباله های خود را رها نکنیم و در سطل های زباله بریزیم. و در صورت نبودن سطل زباله، آنها را در نایلونی جمع کنیم و حتی در صورت امکان به منزل بازگردانیم تا در سطل زباله بیاندازیم. بدین صورت، هنگام تخلیه ی زباله ها مسیر مناسب را پیموده ایم.

8- هنگامی که برای استراحت و تفریح به طبیعت جنگلی می رویم از شکستن شاخ و برگ درختان برای روشن کردن آتش و طبخ غذا خودداری کنیم. برای این کار می توانیم فقط از چوب های ریخته بر زمین که با دست قابل شکستن هستند استفاده کنیم.

9- رودخانه ها همیشه مامن زیبایی و آرامش بوده اند و فرصتی برای فارغ شدن از هیاهو و شلوغی های شهر؛ زیرا هیچ جایی مانند رودخانه های پاکیزه و مصفا، انسان را به آرامش نمی رساند. پس در حفظ پاکیزگی آن ها بکوشیم. در رودخانه ها مواد شوینده و همچنین زباله (پلاستیک، بطری های نوشابه، بسته بندی های پلاستیکی مواد غذایی و ...) را نریزیم.

10- از نماینده بازیافت در نزدیکترین محل زندگی خود یا مربی طرح پرسیم چگونه می توانیم زباله های خانگی را برای بازیافت آماده کنیم.

11- روزنامه ها را دور نریزیم. روزانه مقادیر زیادی کاغذ برای تولید آن ها مصرف می شود. آن ها را به ماشین بازیافت محله خود تحویل دهیم.

12- برای شست و شوی لباس های خودمان و سایر نظافت های خانگی از مقدار کم و مناسب مواد شوینده استفاده کنیم. این مواد موجب آلودگی خاک و آب می شوند. در صورت امکان از پاک کننده هایی با خطر کمتر نظیر پودر صابون استفاده کنیم.

13- درخت بکاریم، درخت ها آلودگی هوا را کاهش می دهند. درختان می توانند به مرور زمان مقادیر زیادی گاز دی اکسید کربن (گاز اصلی اثرات گلخانه ای) را از اتمسفر خارج کنند. به همین دلیل کاشتن درخت های بیشتر راهی مؤثر برای مبارزه با اثرات گلخانه ای است. درختی را در زمین فرو کرده و فوری آن را فراموش نکنید. مانند سایر گیاهان رستنی، درخت ها نیاز به قدری توجه برای مدت دو سال اول دارند که شامل آبیاری، تکیه گاه عمودی، پوشال و غیره می باشند.

14- در حد امکان از ظروف یک بار مصرف استفاده نکنید و در صورت ضرورت از ظروف تجزیه پذیر مانند لیوان های کاغذی استفاده کنید. ظروف یک بار مصرف پلاستیکی علاوه بر مضر بودن برای سلامتی انسان (سرطان زا بودن)، سال ها در طبیعت باقی می مانند و تجزیه نمی شوند.

15- لامپ های اضافی را خاموش کنیم و در زمستان ها در مصرف گاز صرفه جویی کنیم.

16- استفاده از وسایل برقی را در ساعات پرمصرف برق (ساعات ۱۹ تا ۲۳ در تابستان و ۱۸ تا ۲۲ در زمستان ساعات اوج مصرف برق هستند) کاهش دهیم و از پدر و مادر خود نیز بخواهیم تا حد امکان از لوازم برقی در ساعاتی خارج از این زمان استفاده کنند. آیا می دانید اگر لوازم خانگی از جمله اتو، ماشین لباس شویی و ... را از ساعت ۲۳ به بعد روشن کنید هزینه برق در این ساعت تا ساعت ۷ صبح با تخفیف محاسبه می شود؟

17- انرژی برق را برای چراغانی تجملی استفاده نکنیم.

18- وقتی از چراغ ها، تلویزیون و دیگر وسایل برقی استفاده نمی کنیم، آنها را خاموش کنیم.

19- وسیله ای ساده به نام «هواده شیر کم جریان» وجود دارد که اگر روی شیرهای آب خانه نصب گردد، می توان مقادیر قابل توجهی آب را صرفه جویی کرد. در حالت عادی در هر دقیقه بین ۱۱ تا ۱۹ لیتر آب از شیرها خارج می شود و با نصب این وسیله، این جریان را می توان تا ۵۰٪ کاهش داد. با وجود کاهش آب، جریان به طور حیرت انگیزی بیشتر به نظر می رسد، زیرا به هنگام خروج از شیر، هوا با آب مخلوط می شود. توجه کنید که «هواده های کم جریان» را با هواده های توری معمولی (که میزان جریان آب شیر را کاهش نمی دهند) اشتباهی نگیرید. اگر مطمئن نیستید، از مغازه دار در این مورد سؤال کنید.

20- درب یخچال را کمتر باز کنیم.

21- از آب گرم برای مصارفی که حتماً نیازمند به آب گرم است، استفاده کنیم.

22- هیچ گاه به دلیل اینکه فرد دیگری مسئول پرداخت آب بها است، آب را هدر ندهید.

23- جمع آوری مواد پلاستیکی از سواحل موجب کاهش مرگ جانداران می شود. لوازم ماهیگیری پلاستیکی، کیسه ها و سایر زباله های پلاستیکی سالانه بالغ بر ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ مرغ دریایی، ۱۰۰،۰۰۰ جانور دریایی و تعداد بیشماری ماهی را به کشتن می دهد. این حالت روز به روز بدتر هم می شود. پس بار دیگری که به ساحل می روید، کیسه زباله ای با خود برده و چند دقیقه وقت خود را صرف جمع آوری زباله ها کنید.

24- بسیاری از موادی که در خانه مصرف می کنیم ممکن است موجب آلودگی شوند. برخی از این مواد خطرناک رنگ، حلال، مایع ماشین ظرفشویی، مایع ظرفشویی، پودر لباسشویی، انواع شامپو، خوشبوکننده هوا، حشره کش و ... هستند. بهتر است در حد امکان از پاک کننده هایی که کمتر مضر هستند و یا برخی که به صورت "سازگار با محیط زیست" تولید می شوند استفاده گردد.

25- سعی کنیم برای شست و شو از مواد طبیعی مانند: سرکه سفید، جوش شیرین، صابون های گیاهی، بوره، و نمک استفاده کنیم.

26- دفعه بعد که به کنار رودخانه یا نهری رفتیم به دنبال نشانه های آلودگی، مانند کف مواد شوینده در آب، مواد نفتی شناور روی سطح آب، لاستیک، بطری و قوطی های فلزی کهنه یا ماهی مرده بگردیم.

27- این راهکارها تنها تعداد کمی از کارهایی است که می توانیم برای سلامت محیط زیست و در نتیجه خودمان انجام دهیم. به راهکارهای دیگر نیز بیاندیشیم.

28- روش های حفظ محیط زیست را به دیگران نیز آموزش دهیم و از آنها درخواست یاری نماییم. از پدر و مادرمان بخواهیم حداقل دو روز در هفته اتومبیل را در خانه بگذارند و از وسایل نقلیه عمومی استفاده کنیم

حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

«این جهان غیر متناهی مثل هیکل انسانی است جمیع اجزاء به یکدیگر مرتبط و از یکدیگر معناً و جسماً متأثر.

عنوان: حفظ محیط زیست حفظ زندگیست

قسمت روحانی

۱- مناجات شروع

۲- بیان مبارک حضرت بهاء الله

۳- قسمتی از یک لوح از حضرت عبدالبهاء در حرمت طبیعت و رعایت حیوانات

۴- بیان مبارک حضرت عبدالبهاء

قسمت اداری

۵- بیان مبارک حضرت ولی امرالله

۶- قسمتی از مکتوب بیت العدل اعظم الهی

۷- انسان و طبیعت

۸- شور و مشورت : با چه اقداماتی میتوانیم به حفظ محیط زیست کمک نمائیم؟

۹- برنامه نونهالان و نوجوانان

قسمت اجتماعی

۱۰- الفت و پذیرائی

۱۱- مناجات خاتمه

۱- مناجات شروع

الها معبودا مقصودا محبوبا

وجهم به انوار وجهت متوجه و قلبم به شطر عنایتت مقبل و از تو می طلبم عطاء قدیمت و بخشش جدیدت را. توئی آن توانائی که به یک کلمه آسمان و زمین را خلق نمودی و مظاهر قوت و قدرت و عظمت و فضل و جود و کرمیت قرار فرمودی تا صاحبان بصر، آثار قدرت و عظمتت را در کل اشیاء ملاحظه نمایند و بر بزرگیت گواهی دهند. ای خدا، فقیر را از باب غنایت محروم منما و از دریای بخششت منع مکن. توئی صاحب عطا و قادر و توانا و الْمُهْمِیْمُنُ عَلَی الْأَسْمَاءِ ادعیه حضرت محبوب ص ۳۱

۲- بیان مبارک حضرت بهاء الله

“جمال قدم جل اسمه الأعظم می فرمایند، "قل انّ الطّبیعة بکینونتها مظهر اسمی المبتعث و المکون و قد تختلف ظهوراتها بسبب من الأسباب و فی اختلافها لآیات للمتفرّسين و هی الارادة و ظهورها فی رتبة الامکان بنفس الامکان و أنّها لتقدیر من مقدر علیم.

لوح حکمت، آثار قلم اعلی، ج ۲، ص ۱۳۴ / مجموعه الواح طبع مصر، ص ۴۲

مضمون بیان مبارک به فارسی:

بگو همانا طبیعت به ذات و حقیقتش مظهر اسم من است که برانگیزاننده و ایجاد کننده است و ظهوراتش به سبب اسباب مختلفه متفاوت میگردد و در این تفاوت نشانه هائی است برای کسانی که جستجوگرند و آن عبارت است از اراده و ظهور آن در رتبه امکان بوسیله خود عالم امکان و همانا آن البته مقدر شده است از جانب خداوند حکم کننده دانا

۳- قسمتی از یک لوح از حضرت عبدالبهاء در حرمت طبیعت و رعایت حیوانات

... احبای الهی باید نه تنها به انسان رأفت و رحمت داشته باشند بلکه باید به جمیع ذیروح نهایت مهربانی نمایند زیرا حیوان با انسان در احساسات جسمانی و روح حیوانی مشترک است ولی انسان ملتفت این حقیقت نیست گمان می نماید که احساس، حصر در انسان است لهذا ظلم به حیوان می کند اما به حقیقت چه فرقی در میان احساسات جسمانی. احساس واحد است خواه اذیت به انسان کنی و خواه اذیت به حیوان ابد فرقی ندارد بلکه اذیت به حیوان ضررش بیشتر است زیرا انسان زبان دارد شکوه نماید آه و ناله کند و اگر صدمه ای به او رسد به حکومت مراجعت کند حکومت دفع تعدی کند ولی حیوان بیچاره زبان بسته است نه شکوه تواند و نه به شکایت حکومت مقتدر است. اگر هزار جفا از انسانی ببیند نه لسانا مدافعه تواند و نه عدالتا دادخواهی کند. پس باید ملاحظه حیوان را بسیار داشت و بیشتر از انسان رحم نمود. اطفال را از صغر سن نوعی تربیت نمائید که بینهایت به حیوان رئوف و مهربان باشند. اگر حیوانی مریض است در علاج او کوشند. اگر گرسنه است اطعام نمایند. اگر تشنه است سیراب کنند. اگر خسته است در راحتش بکوشند ..."

...همچنان که هیکل انسانی در عالم وجود ظاهراً مرکب از اعضاء و جوارح مختلفه و در حقیقت هیأت جامعه و مربوط یکدیگر است، بهمچنین جسم عالم حکمش حکم شخص واحد، که اعضاء و اجزایش مربوط یکدیگر است، دارد. چنانچه اگر به دیده‌ای که کاشف حقائق است ملاحظه شود، مشهود گردد که اعظم روابط عالم ایجاد سلسله موجودات است و تعاون و تعاضد و تبادل از خواص ملازمه هیئت جامعه‌ء عالم وجود است. زیرا جمیع وجود به هم مربوط است. هر شیئی از اشیاء متأثر و مستفید از دیگری. اگر رأساً نباشد، بالواسطه محقق؛ مثلاً ملاحظه نمایید که قسمی از موجودات نبات و سنخی حیوانات؛ از این دو هر یک از جزئی از اجزاء موجوده در هوا استفاده می‌نماید که سبب حیات اوست و هر یک سبب ازدیاد آن جزئی است که ماده‌ء حیات دیگری است، یعنی به جهت نبات نشو و نمایی بدون حیوان ممکن نه و از برای حیوان حیاتی بدون معاونت نبات متصور نه و همچنین کافه‌ء موجودات روابطش بر این منوال است. این است که بیان شد که تعاون و تبادل از خواص هیأت جامعه‌ء عالم وجود است و بدون او وجود معدوم.

مکاتیب عبدالبهاء، ج ۵، ص ۱۲۹

ما نمی‌توانیم قلب انسان را از محیط خارج منفصل سازیم و بگوییم چون یکی از این دو تهذیب و اصلاح گردد، جمیع اشیاء تحسین یابد. انسان همراه این جهان در حال حرکت و نمو است. حیات درونی او محیط را شکل می‌دهد و خود نیز عمیقاً تحت تاثیر آن قرار می‌گیرد. هر يك بر دیگری اثر گذارد و هر گونه تغییر کلی و دائمی در حیات انسان در نتیجه این تاثیر متقابل است.

هیچ حرکت و نهضتی در جهان، مگر تعالیم مبارکه حضرت بهاءالله توجه خود را به هر دو جانب زندگی بشری معطوف نساخته و میزان کاملی از برای تحسین آنها ارائه نداده است؛ و این از امتیازات و اختصاصات این ظهور است. لهذا، چنانچه خیرخواه عالم هستیم، باید هم خود را در انتشار این تعالیم مصروف داریم و نیز به موجب این دستورات و تعالیم در حیات فردی خود عمل نماییم، از طریق این تعالیم است که قلب انسان تقلیب یابد و محیط اجتماعی ما فضایی مناسبی جهت ترقی و نمو روحانی و تجلی انوار و فیوضات الهیه منبعثه از ظهور حضرت بهاءالله خواهد گردید.

بیت العدل اعظم الهی وظیفه و نقش افراد و جوامع بهائی را در ارتباط با حفاظت "حیات طبیعی مخلوقات و حالت اصلی کره ارض" به نحو ذیل توضیح می فرمایند:

بهترین وسیله که می توانید در حفظ حیات طبیعی مخلوقات و حالت اصلی عالم کمک نمایید، آن است که جهد و قوای خود را در ابلاغ پیام مهیمن حضرت بهاءالله به اهل عالم و کسب مودت و همکاری آنان نسبت به امر الهی مصروف دارید. چون قلوب تقلیب یابد و نفوس متحدا به فعالیت و همکاری در ظل تعالیم حضرت بهاءالله پردازند، آن وقت است که قادرند تحسینات عملی و موثری در وضعیت کره ارض به وجود آورند. این حالت هم اکنون، در ظل خدمات اقتصادی و اجتماعی در مناطقی که جوامع وسیع بهائی دارد، به وجود آمده. البته شما می توانید با نفوسی که علاقمند به تحسین و بهبود محیط زیست می باشند، همکاری نمایید؛ ولی حل جامع و اساسی همانا دستورات مبارکه حضرت بهاءالله است.

ترجمه مکتوب ۱۴ ژوئن ۱۹۸۴ از طرف بیت العدل اعظم به یکی از احباء

۷- انسان و طبیعت

تعالیم بهائی توضیح می دهند که جهان آفرینش، با وجود تنوع فراوانش، یکپارچه است و میان اجزایش بهم پیوستگی، روابط متقابل و توازن وجود دارد. نظامها و فرآیندهای مختلف آن بر طبق قوانین و اصول معینی عمل می کنند که در آن سلامت و بهروزی هر عضو به سلامت و بهروزی کل بستگی دارد و نیز صدمه به هر عضوی موجب صدمه به کل می شود.

رابطه ما با عالم طبیعت می تواند به رابطه جنین و رحم مادر تشبیه گردد. دنیای مادی بستری است که در آن استعدادهای خود را پرورش می دهیم. در زندگی دنیوی در این عالم مادی، خصیصهها و توانمندیهایی به دست می آوریم که برای پیشرفت معنوی و مادی نوع انسان و سفر ابدی روحمان پس از مرگ ضروری هستند.

حضرت بهاءالله طبیعت را انعکاسی از صفات خداوندی و جلوه ای از اراده الهی معرفی می کنند. چنین نگاهی احترام عمیقی در ما نسبت به عالم طبیعت ایجاد می کند. البته این احترام نباید به معنای دعوتی برای پرستش طبیعت در نظر گرفته شود. نوع انسان به دلیل توانمندی فکری و علمی اش این امکان را دارد که نه تنها اسیر طبیعت نباشد بلکه به تغییر و تبدیل و تنظیم آن پردازد. اما این مطلب نیز به این معنا نیست که بشر مجاز است رابطه سودجویانه ای با طبیعت برقرار نماید.

منابع مادی همیشه برای پیشرفت تمدن مورد نیاز خواهند بود. با افزایش آگاهی از یگانگی نوع انسان، این نکته نیز بیشتر از قبل مورد پذیرش قرار می‌گیرد که ثروت و شگفتی‌های این زمین، میراث مشترک تمامی مردمان است و همه انسان‌ها باید دسترسی منصفانه و برابر به منابع طبیعی داشته باشند. بر اساس اعتقادات بهائی، عالم طبیعت، امانتی الهی است و تمامی اعضای خانواده انسانی در تمام نسل‌ها به عنوان امانتداران کره زمین برای حفظ نظم و تعادل آن مسئولیت دارند.

البته این نکته قابل انکار نیست که نظم کنونی جهان در حفاظت از محیط زیست و تضمین بهزیستی انسان‌ها در برابر صدمات ویرانگر موفق نبوده است. مال‌اندوزی افراطی برخاسته از زیاده‌طلبی فردی و جمعی به همراه فرهنگ مصرف‌گرایی کنونی که نیازهای کاذبی برای انسان‌ها تعریف و آن‌ها را به برآوردن فوری خواسته‌هایشان تشویق می‌کند، تخریب محیط زیست را تشدید می‌کنند. سنجش ارزش طبیعت بر حسب گزاره‌های اقتصادی، ناکارآمدی نظام اقتصادی کنونی را در حل مشکلات بلند مدت جهانی مانند گرمایش زمین آشکار ساخته است. ساختارها و نظام‌های سیاسی رقابتی حال حاضر جهان، توانایی رویارویی با این حقیقت را ندارند که اکثر چالش‌های عمده، ابعادی جهانی دارند و در نتیجه در حفاظت از کره زمین و سازمان‌دهی منابع آن ناتوان مانده‌اند.

در میان پرسش‌هایی که ما را به ساختن جوامعی پویا و مرفه رهنمون می‌سازند، بسیاری به مسائل کاربردی رابطه انسان و طبیعت باز می‌گردند: چگونه می‌توان از منابع طبیعی جهان استفاده صحیح به عمل آورد؟ چگونه می‌توان فن‌آوری را در راستای خدمت به جامعه توسعه داد؟ و چگونه می‌توان به تولید و توزیع منصفانه کالا و خدمات پرداخت؟

بهر روزی بشر و پیشرفت تمدن به حفظ نظم و تعادل محیط زیست وابسته است. بازیابی چنین نظامی نیازمند تغییراتی اساسی در ساختارهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی اجتماع است. بی‌شک حصول این تغییرات در ساختارها باید با تغییراتی گسترده در نگرش و رفتار بشر همراه باشد.